

Упродовж декади розвиток сільськогосподарських культур проходив в основному за складних агрометеорологічних умов. Суха, сонячна погода з нічними заморозками та поривчастим вітром в денні години, короткочасні дощі, сильний вітер та пилові бурі, призвели до зменшення запасів продуктивної вологи в ґрунті під всіма сільгосподарськими культурами та виявилися малосприятливими не лише для росту і розвитку усіх сільськогосподарських культур, а й для активного виходу шкідників з місць зимівлі, їх розвитку та поширенню в посівах с/г культур та в плодкових насадженнях.

У звітному періоді зниження температури повітря як нічний так і у денний час призупинили переліт **клопів шкідлива черепашка** на поля. Клоп знаходиться переважно в лісосмугах на листовій підстилці, подекуди в Луганській, Херсонській областях зафіксовано початок ним заселення посівів **озимих зернових**. Шкідник у кількості 0,1-2 екз. на кв.м виявлений у прикорайових смугах, що безпосередньо межують з місцями зимівлі. Клоп шкідлива черепашка перебуває у задовільному фізіологічному стані. В подальшому, за настання стійкої теплої погоди з середньодобовими температурами 12-14С, максимально 18-20С, варто очікувати початок перельоту фітофага на площі озимих культур. Першими пробуджуються та вилітають на посіви самці, а самиці пізніше на 5-7 днів, залежно від погоди. Пошкодження клопами рослин у фазі кущіння спричиняє пожовтіння та відмирання центрального листка, на початку виходу рослин у трубку - загибель центрального стебла. Заселення посівів шкідником буде розтягнутим в часі, цьому сприяють різкі коливання температури повітря.

Личинки **хлібної жужелиці** доживлюються у посівах озимини переважно в Лісостепу, подекуди Степу, де за чисельності 0,3-1, в осередках 3 екз. на кв.м пошкодили до 10% рослин. У Луганській, Одеській, Херсонській, Черкаській областях понад 30% личинок фітофага закінчили живлення. **Хлібні блішки, п'явиці, злакові попелиці, цикадки** в допороговій чисельності на 13-62, макс. 100% площ пошкодили 3-15% рослин озимих, ярих ячменю та пшениці. Відбувається літ **чорної пшеничної, гессенської, шведських злакових мух**, в Донецькій.

Скрізь має місце захворювання **озимих пшениці, ячменю та жита** на **борошнисту росу, септоріоз, гельмінтоспоріоз, червону-буру**, інші **плямистості, буру листову іржу, кореневі гнилі**, якими охоплено 3-48, макс. 80% площ, уражено 3-20% (осередки в Житомирській, Київській, Львівській, Полтавській, Херсонській обл.) рослин на ранніх добре розвинених посівах. В **ярих колосових** гельмінтоспоріозом, борошнистою росою та кореневими гнилями уражено 1-12% рослин. Оздоровлюють посіви під час виходу рослин у трубку за інтенсивності ураження плямистостями 1%, септоріозом листя 5% через обприскування відповідними фунгіцидами.

Сходи *гороху* заселяють **бульбочкові довгоносики**, які в осередках Вінницької, Луганської, Миколаївської, Одеської, Сумської, інших областей за чисельності 0,1-3 екз. на кв.м пошкодили 2-10% рослин культури у слабкому ступені. **Багаторічні бобові трави** повсюди заселяють та пошкоджують **бульбочкові, листкові (фітономус)**, інші **довгоносики** та **клопи**, які за чисельності 1-6 (Київська, Луганська, Одеська, Херсонська, Черкаська обл.) 2-15% рослин конюшини, люцерни. Продовжується розселення і живлення **попелиць**.

У всіх бурякосійних областях продовжується вихід жуків **бурякових довгоносиків (звичайний та сірий)**. На старих бурячищах обліковується 0,4-4, макс. 6 екз. на кв.м звичайного бурякового довгоносика (Полтавська обл.). Відмічено початок льоту жуків. Продовжується вихід та концентрація **бурякових блішок, щитосок** біля узбіч доріг, старих бурячищ на лободових бур'янах. На первинних рослинах-господарях (каліні, жасміні) продовжується відродження та живлення личинок **листякової бурякової попелиці**.

За високого ступеня загрози сходам від звичайного бурякового та інших довгоносиків доцільно провести обкопування бурячищ та прилеглих посівів буряків крайовими ловильними канавками з послідувачим обприскуванням їх інсектицидами. За перевищення щільності довгоносиків в посівах цукрових буряків: звичайного 0,2-0,3, сірого 0,2-0,5, чорного 0,3, блішок 3-7 екз. на кв.м посіви обробляють дозволеними до використання інсектицидами.

Висівання неякісно обробленого фунгіцидами насіння та наявність у ґрунті патогенних організмів можуть сприяти розвитку **коренеїду** в посівах **цукрових буряків**. Для покращення стійкості рослин щодо ураження коренеїдом доцільно провести рекомендовані прийоми післясходового обробітку.

Озимий ріпак заселяє **ріпаковий квіткоїд** за чисельності 1-6 екз. на рослину, який пошкодив 1-5% рослин (Луганська, Миколаївська, Херсонська, Чернівецька обл.) у слабкому ступені. Повсюди відмічається заселення крайових смуг полів та пошкодження **хрестоцвітіми блішками, прихованохоботниками, ріпаковими пильщиком, мідляком, оленкою волохатою**, подекуди виявлено літ **капустяного білана**. В більшості ріпакосійних областей за існуючих гідротермічних показників на **озимому ріпаку** розвивалися **пероноспороз** (уражено 32% площ і 9,9-12% рослин), **фомоз** (29% площ, 7,9-9% рослин), **альтернаріоз** (13% площ, 2,0-3% рослин), інтенсивність розвитку яких знижувалась за рахунок застосування контактних-системних фунгіцидів.

Відмічається початок заселення сходів **соняшнику** **дротяниками, сірим довгоносиком** (Одеська обл.).

Гусениці **озимої та окличної совок** п'ятого-шостого віків (20-65%) продовжують жити на площах **озимих** культур. Розпочалось заляльковування гусениць. У степових та лісостепових областях **підцаний мідляк**, за чисельності 1-3 екз. на кв.м заселяє крайові смуги посівів **озимих зернових, ріпаку**, ранні сходи **гороху, цукрових буряків, соняшнику**, (Вінницька, Дніпропетровська, Луганська, Одеська, Полтавська, Харківська обл.), пошкоджуючи сім'ядольні і справжні

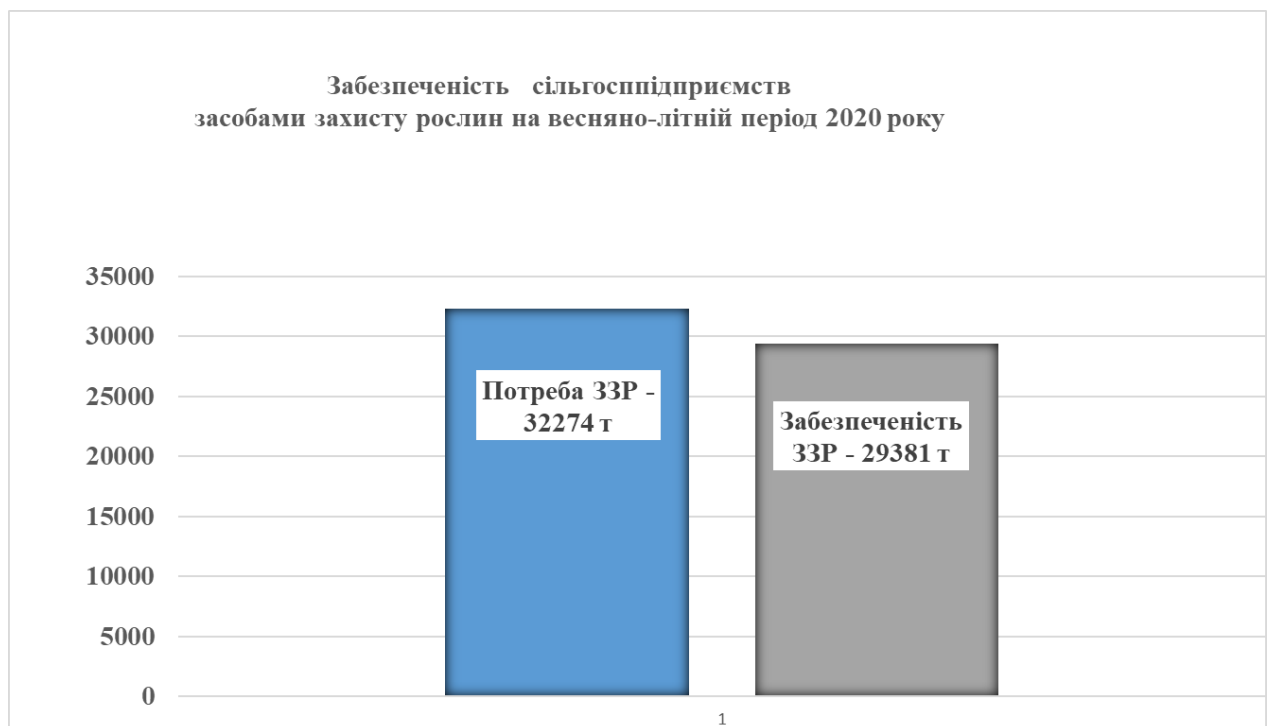
листочки 1-5% рослин. Відслідковується активності личинок **грунтових шкідників (чорнишів, коваликів, хлібних жуків, хрущів)**, які щільністю 1-6 екз. на кв.м живляться корінням **озимих, ранніх ярих зернових, плодових та ягідних культур**. Відмічено початок льоту імаго **травневих хрущів**, чисельність яких 5-28 екз. на дерево плодових культур.

У **садах** масово шкодять садові **довгоносики**, які заселили 20-69% дерев та пошкодили 1-10% листків та **листокрутки**, якими на 5-25% дерев пошкоджено 1-15% литкових розеток. **Сисні шкідники (попелиці, кліщі, листоблішки)** повсюдно розвиваються на 5-40% дерев, 3-25% листків. Продовжується активний вихід, розселення і шкідливість **оленки волохатої**, ураховується 5,0-8,0 екз. імаго на плодових деревах. Із-за постійних нічних заморозків відмічено обмерзання абрикос.

На сприйнятливих сортах яблуні відмічається ураження молодих листочків **борошнистою росю**. На персику відмічено ураження листків **кучерявістю листків**.

У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами сільськогосподарських культур.

За оперативною інформацією Головних управлінь Держпродспоживслужби в областях про хід робіт із захисту рослин **24 квітня 2020 року** забезпеченість сільгоспідприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур становить 29,4 тис. т препаратів, або 91 % до потреби в препаратах у I півріччі 2020 року.

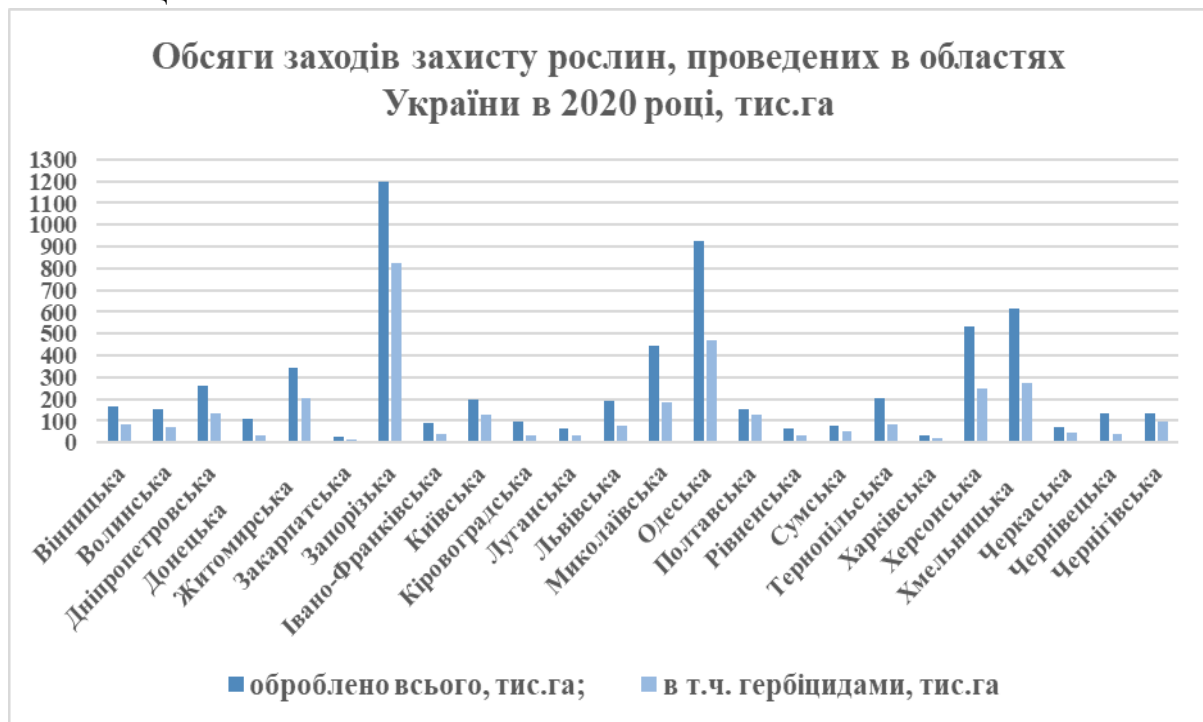

У господарствах завершується протруювання насіння ярих зернових і зернобобових культур препаратами фунгіцидної та інсектицидної дії для захисту від збудників хвороб та ґрунтових шкідників. Усього на сьогодні протруєно понад 411 тис. т, що становить 84 % від запланованих для посіву обсягів насіння ярих культур.

В цілому погодні умови минулого тижня в більшості областей були сприятливими для здійснення заходів захисту сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів. Захисні заходи були проведені на площі 2,2 млн. га і становлять на сьогодні 6,3 млн. га оброблених сільгоспугідь (в 2019 році за аналогічний період було оброблено всього близько 6,1 млн. га).

Найбільші площі, на яких застосовано засоби захисту рослин, в Запорізькій – 1,2 млн. га, Одеській – 0,92, Хмельницькій – 0,62, Херсонській – 0,53 і Миколаївській – 0,44 млн. га областях.

Для контролю бур'янів в посівах озимих культур та на полях, призначених під посів соняшнику, кукурудзи, інших ярих культур, інтенсивно застосовували гербіциди. Всього ними оброблено понад 3,3 млн. га сільгоспугідь, найбільше в Запорізькій, Одеській, Херсонській та Хмельницькій областях.

Застосування інсектицидів для захисту рослин від комплексу шкідників проведено в посівах озимих зернових - на площі 0,9 млн. га, ріпаку – 0,7 млн. га, садів і виноградників – 0,06 млн. га.

Для оздоровлення посівів сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень від хвороб здійснювалися обробки фунгіцидами. Так, озимих зернових оброблено близько 0,76 млн. га, озимого ріпаку – 0,4 млн. га, садів і виноградників – понад 0,07 млн. га.

Для проведення всього комплексу заходів захисту рослин від шкідливих організмів з початку року використано близько 6 тис. т засобів захисту рослин. В подальшому зростання температури повітря сприятиме розвитку та розповсюдженню шкідливих організмів у посівах сільськогосподарських культур, що в свою чергу збільшить обсяги застосування засобів захисту рослин для боротьби з ними.

Заходи захисту сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів продовжуються.